

Helle & Co.'s vælgersucces er kun til låns

ANALYSE UDEFRA Det kan da godt være, at Socialdemokraterne står stærkt i meningsmålingerne. I dag. Men ser man på meningsmålingers logik og Foghs evner som strateg, kan partiet meget vel dykke i morgen, skriver valgexperten Kenneth Thue Nielsen, der indtil for nylig var analytiker hos Socialdemokraterne.

Kenneth Thue Nielsen

Den 33-årige cand.scient.pol.

Kenneth Thue Nielsen er tidligere politisk konsulent hos Socialdemokraterne med særlig vægt på

analyse og strategi. Han har også været valgforsker på Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet og er medlem af valgforskerkollegiet, der analyserer de danske folketingsvalg.

Kenneth Thue Nielsen er bidragsyder til forskellige bøger om valgforskning og underviser journalister i samfundsvidenskabelig metode. I dag er han konsulent i Danmarks Radio.

Analyse udefra

Fremover vil Ugebrevet A4 af og til lade indsigtfulde mennesker uden for redaktionen folde egne analyser ud. Valgexperten Kenneth Thue Niensens analyse her er det første bidrag.

CYKLER OP OG NED Tendenserne i de seneste måneders meningsmålinger er entydige. Socialdemokraterne stormer frem, mens Venstre taber terræn. Forklaringerne er mange. I september resulterede en omfattende pædagogstrejke i, at børnefamilier og pædagoger protesterede mod kommunale besparelser. I november krævede gymnasieelever og lærere flere penge til gymnasierne. Og senere samme måned fulgte heftige diskussioner af, hvordan ordet garanti skulle tolkes for danske kræftpatienter.

Efteråret har desuden været præget af intern uro i Venstre. Partiledelsen blev underkendt på det årlige landsmøde i spørgsmålet om brugerbetaling. Desuden vedbliver Irak-krigen at kaste skygger. Og senest har Lars Barfoeds (K) afgang som minister cementeret det dårlige klima mellem de konservative og Dansk Folkeparti.

Set i det lys virker udviklingen i meningsmålingerne naturgiven. Men meningsmålinger bevæger sig i langstrakte cykler, og det er tæt på meningsløst at bruge nutidens tendenser i meningsmålingerne til at spå om udfaldet af fremtidens folketingsvalg.

S og V's rutschetur

Et hurtigt blik på Venstre og Socialdemokraternes op- og nedture i de seneste år viser, hvor hurtigt vælgere kommer og går. Lad os starte ved Lykketofts tiltræden som formand for Socialdemokraterne i december 2002:

1. »Fogh bag facaden«: Fra februar 2003 til februar 2004 oplever Venstre en kæmpe nedtur i meningsmålingerne. Perioden er præget af regeringens engagement i Irak-krigen. I april 2003 sender DR1 »Fogh bag facaden«, som tegner et billede af Fogh som en benhård leder. Desuden pådrager flere af Foghs ministre sig negativ medieopmærksomhed, og regeringen kommer i unåde, da den foreslår at ændre på dagpenge-

reglerne. De dårlige meningsmålinger sender Fogh i maskinrummet, hvor han forbereder skattelettelser og ministerrokader.

2. »Timing is everything«: I marts 2004 lancerer Fogh forårspakken, og Venstre påbegynder en langvarig optur i meningsmålingerne. Efterfølgende gennemfører han i august 2004 en større ministerrokade med kvinderne i fokus. Og i samme periode bliver flygtninge/indvandrerspørgsmålet igen højaktuelt i dansk politik efter kritik fra Europarådet. Som så ofte før begynder Socialdemokraterne at skændes – både med hinanden og med de radikale. Socialdemokraterne taber valget, og valgnatten bliver Lykketofts finale.

3. »Stjerne for en aften«: I april 2005 bliver Helle Thorning-Schmidt valgt som ny S-formand, og partiets vælgertilslutning eksploderer i momentan eufori. Men så fortsætter Socialdemokraterne nedturen i meningsmålingerne. Strategien om at ville »arbejde regeringen ud af regeringskontorerne« viser sig vanskelig. Regeringen sår tvivl om Thorning-Schmidts lederevner. Det hele kulminerer med Politikens portræt-interview efter S-formandens første 100 dage ved magten med overskriften »Stjerne for en aften«. Internt i partiet er der uro. Og Muhammed-krisen sender Socialdemokraterne ud på en historisk rutschetur med et absolut lavpunkt i april 2006.

4. »Helle for velfærd«: I dag pilen peger kraftigt op ad for Socialdemokraterne. Fokus er fjernet fra Socialdemokraterne, og Venstre er ramt af en langstrakt negativ spiraleffekt. Nu lyder overskriften på Politikens politiske portræt i forbindelse med S-formandens 40 års fødselsdag: »Hvorfor er Thorning pludselig en succes?«

Fogh kan nemt komme igen

Umiddelbart ligner det den direkte vej mod en

valsejre for Socialdemokraterne. Men, men, men. I meningsmålinger kan alt som sagt ske. Og Fogh er en mester i at komme igen.

De aktuelle tendenser i meningsmålingerne handler om ét centralt tema: Velfærd. Det har Fogh for længst regnet ud. Derfor har han igangsat en kvalitetsreform, som skal sikre bedre service til borgerne. Kvalitetsreformen skal ses i lyset af, at Socialdemokraterne længe har messet, at de prioriterer velfærd frem for skattelettelser. Og vil forsøge at slå regeringen på velfærdspolitikken. Derfor er Foghs kvalitetsreform, som bliver fremlagt i maj 2007, veltilmet i god tid forud for næste folketingsvalg. Det giver Fogh tid til at tækkes de velfærdsselskende vælgere og vise, at han har ledereverne til at »gøre det nødvendige« ved at stille krav til modtagerne af velfærdsydelse.

Et af Foghs andre kort er ministerrokaden, som han helt sikkert vil bruge. Venstre har ingen markante kvindelige ministre. Fogh har brug for at revitalisere sit hold og vise fornyelse og forandring for derigennem bedre at kunne sætte og fastholde en politisk dagsorden.

Og så er der et muligt politisk indgreb. Kommer forårspakkens afløser i form af nye skattelettelser? En forudsætning er, at Fogh kan vinde velfærdsdagsordenen tilbage. I så fald vil han stå uhyre stærkt over for Socialdemokraterne, hvis han både giver velfærd og skattelettelser.

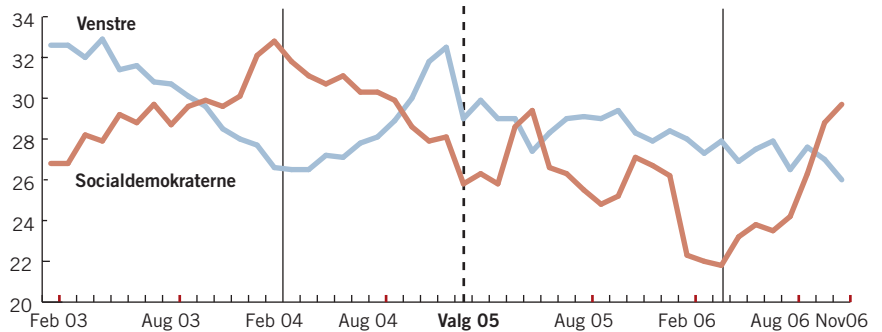
Socialdemokraterne sover

Samtidig mangler vi stadig at se det socialdemokratiske hold folde sig ud. Det er tankevækkende, at Socialdemokraterne står så godt i meningsmålingerne i en tid, hvor de ikke har formået at tegne et billede af, hvad vælgerne kan forvente, hvis de får magten – ud over velfærd frem for skattelettelser.

Succes kan være søvndyssende. Og det er faren for Socialdemokraterne. Vælgerne har stadig mere tillid til regeringen på skattepolitikken – trods socialdemokrateres accept af skattestoppet. Ligeledes har vælgerne stadig mere tillid til regeringen på flygtninge- og indvandrerpolitikken – trods Socialdemokraternes overtagelse af store dele af regeringens politik. Og der er stadig markante holdningsforskelle internt i Socialdemokraterne på de to politikområder. Det er nu, at Helle Thorning-Schmidt skal tage de nødvendige opgør internt i partiet og lægge kursen fast til næste valg. Det ville være sans for timing.

A4 | Det cykler op og ned

Kenneth Thue Nielsen argumenterer for, at meningsmålingerne går op og ned i cykler, og derfor skal Socialdemokraterne langt fra tro, at deres nuværende fremgang fører dem hele vejen til valgsejren. Han inddeler de seneste års vælgeropbakning til Venstre og Socialdemokraterne i fire faser, som ses i grafikken.

Kilde Professor Søren Risbjerg Thomsen for Altinget.dk.

Men selv hvis det lykkes, er det indlysende, at regeringen kommer til at spinde massivt på S-ledelsens manglende erfaring. Henrik Sass Larsen har selv beskrevet det første år med Socialdemokraternes nye partiledelse som »mesterlære i fuld offentlighed«. Og sandheden er, at Socialdemokraternes ledelse tilsammen repræsenterer o måneders ministererfaring. Derudover er Socialdemokraternes afkølede forhold til de radikale en gave, som regeringen vil udnytte til bristepunktet i valgkampen. Og så længe oppositionen ikke kan præstere fælles fodslag mod Fogh, er det let for ham igen at så tvivl om udlændinge- og skattepolitikken under en S-ledet regering, selv om Socialdemokraterne nærmest har overtaget regeringens holdning på begge politikområder.

Hvad kan vi så lære af de seneste års cykler i meningsmålingerne? At vælgerfremgang kommer og går. Og at regeringschefens ret til at udskrive valg er en unik mulighed for at time regeringsrokader og politiske udspil, så de giver maksimal effekt.

Fogh er en mester i at udnytte denne mulighed. Forårspakken og den efterfølgende ministerrokade op til sidste valg i 2005 var timet med kirurgisk præcision. Og effekten udeblev ikke. Timingens mester tog stikket hjem og vandt valget. Det kan ske igen.

Socialdemokraternes aktuelle succes kan meget vel kun være til låns. Vi har stadig det hele til gode! ■

Det er tæt på meningsløst at bruge nutidens tendenser i meningsmålingerne til at spå om udfaldet af fremtidens folketingsvalg.